

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 502/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti Sociálnej poisťovni, ústrediu, 29. augusta 8 a 10, Bratislava-Staré Mesto, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou 16. februára 2021 a doplnenou 24. marca 2021 domáha preskúmania rozhodnutia Sociálnej poisťovne. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie o zmene invalidity a prikázal Sociálnej poisťovni, aby sťažovateľovi doplatila rozdiel do výšky plného invalidného dôchodku za minulé obdobie, keď mu bol vyplácaný iba čiastočný invalidný dôchodok.
2. Sociálna poisťovňa rozhodnutím [REDAKOVANÉ] z 5. decembra 2013 sťažovateľovi odňala plný invalidný dôchodok a nahradila ho čiastočným dôchodkom z dôvodu zlepšenia zdravotného stavu sťažovateľa. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal správnu žalobu na krajskom súde, ktorý rozhodnutie Sociálnej poisťovne zrušil a vec vrátil na nové rozhodovanie. Takéto konanie Sociálnej poisťovne sa v predmetnej veci zopakovalo ešte trikrát.
3. Sťažovateľ sa 8. októbra 2018 obrátil na verejnú ochrankyňu práv s podnetom, v ktorom namietal postup Sociálnej poisťovne, ktorá opakovane aj napriek rozhodnutiam krajského súdu rozhodla o odňatí plného invalidného dôchodku. Verejná ochrankyňa práv písomnosťou [REDAKOVANÉ] z 10. februára 2020 dospela k záveru, že konaním Sociálnej poisťovne došlo k porušeniu sťažovateľových základných práv a slobôd.

4. Sťažovateľovi bola doručená písomnosť Sociálnej poisťovne z 13. novembra 2020, v ktorej bolo uvedené, že rozhodnutím generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne z 18. júna 2019 boli potvrdené predošlé rozhodnutia Sociálnej poisťovne a od 22. októbra 2018 bol sťažovateľovi priznaný invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75 % v porovnaní so zdravou osobou.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že zníženie výšky jeho invalidného dôchodku malo negatívny vplyv na kvalitu jeho života a zdravia, čo spôsobilo okrem iného aj vznik exekúcie voči jeho osobe z dôvodu pôžičiek.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

7. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

8. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

9. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu z 21. apríla 2021 o odstránení nedostatkov návrhu na začatie konania, ktorá obsahovala aj otázku, či sťažovateľ vyčerpал všetky prostriedky nápravy, odpovedal, že „... bol som pripravený podať odvolanie, ale bol som zneistený a posudkovým lekárom zastrašený...“. Sťažovateľ ďalej citoval posudkovú lekárku: „Tak sme Vám dali plnú invalidnú a voľačo Vám aj doplatíme, ale dúfam, že už nebudete vypisovať žaloby a ťahať nás po médiách, lebo o všetkom rozhodujeme my. Žiadny súd nesmie zasahovať do našich rozhodnutí o zdravotnom stave, to prináleží len posudkovým lekárom, veď o tom ste sa už presvedčili.“ Takisto aj z písomnosti Sociálnej poisťovne vyplýva, že sťažovateľ tiež nevyužil podanie správnej žaloby.

10. Ústavný súd preto považoval za preukázané, že sťažovateľ nielenže právne prostriedky (správna žaloba), ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, nevyužil, ale dôvody takéhoto postupu zjavne neobstoja. To viedlo ústavný súd k aplikácii § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), v dôsledku čoho ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. d) toho istého zákona ústavnú sťažnosť odmietol ako neprípustnú pre nevyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré mu zákon priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd.

11. Nevyčerpanie iných prostriedkov ochrany z neakceptovateľných dôvodov založilo stav zrejme bezúspešného uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti, a preto ústavný súd podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde advokáta sťažovateľovi neustanovil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu